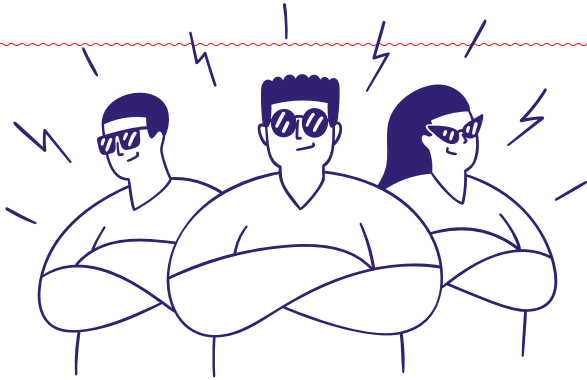

IS SAMENWERKEN DE REVOLUTIE DIE HET ONDERWIJS NODIG HEEFT?

Ferdinand van Kampen

↓ [KLIK HIER](#)
volledige
boek

ver
bin
den

Een hoge werkdruk. Teruglopende resultaten. Voortijdig schoolverlaten. Een slechte aansluiting tussen school en arbeidsmarkt. Als je de media bijhoudt, hoor je zelden goed nieuws als het over het onderwijs gaat. Hoe kan dat? Hoe kan een sector die zo belangrijk is voor de toekomst van ons land er zo slecht voorstaan? En waarom zit er na jaren van signaleren en praten nog steeds géén verbetering in? Wat zit ons onderwijs en met name het beroepsonderwijs dwars? Ik neem je graag mee in mijn overpeinzingen waarom het onderwijs in Nederland stil staat – en dus achteruit gaat.

Econoom Prof. Dr. Lans Bovenberg stelde bij zijn inaugurale rede op 15 december 2016 dat samenwerking bijdraagt aan welvaart. Verstandige keuzes die niet alleen je eigen belang, maar ook het belang van anderen dienen, gebruik maken van elkaars verschillen en sterktes, zó wordt de winst van de één ook de winst van de ander. De overgang van zero-sum naar positive sum game (speltheorie), van fixed mindset naar growth mindset (Dweck). Coöperatie dus. En juist die is in het Nederlandse onderwijs ver te zoeken.

Besturen in het onderwijs zijn meesters in beleidsautonomie. Het gevaar daarvan is dat ze/ we/ het onderwijs slecht luisteren naar hun omgeving, naar de maatschappij. Als we kiezen voor een intuïtieve, aan de persoon gebonden invulling van beleid missen we kansen. 'Jouw verlies is mijn winst' is de gedachte die samenwerking in de weg staat. Een leeromgeving waar studenten of medewerkers zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden, staat hierbij niet op de eerste plaats. KPI's, reguleren, administreren, plannen, evalueren en vernieuwen,

slokken alle aandacht en energie op. Informatie van de werkvloer komt niet bij de top. Hierdoor ontstaat er ruimte voor een groeiende wanverhouding tussen degenen die onderwijs geven en zij die daarop toezien.

Het rigide sturen op het toets- en verantwoordingsregime zorgt niet voor betere resultaten. Stress en uitval bij de medewerkers zijn het resultaat. En dan treedt de wonderlijke wetmatigheid in werking dat scores juist lager worden. De energie en gedrevenheid van mensen in het onderwijs wordt weggevreten door de opgelegde druk. De digitalisering kent geen rem, het werk gaat alsmaar door. Tel daar de stroom aan maatschappelijke opdrachten en de vrees daaraan niet te kunnen voldoen bij op, voeg er het spel met opdrachtgevers en afnemers aan toe en je voelt de werkdruk groeien.

Werkdruk ontstaat volgens mij als mensen een gebrek aan succeservaringen voelen. Want dat is het bizarre, iedereen die in het onderwijs werkt, weet dat niets zo motiverend werkt als succes. Alleen gunnen we docenten weinig mogelijkheden om beter te worden in hun vak, of om zichzelf en hun vaardigheden in vrijheid te ontwikkelen.

Wil het beroepsonderwijs relevant blijven in onze maatschappij, dan is een nieuwe opdracht en inrichting noodzakelijk. Samenwerking gericht op talentontwikkeling en het gebruik maken van elkaars sterktes moet daarin centraal staan. Eenvoudigweg omdat coöperatie de sleutel is naar succes. Een complexe bestuursstructuur die het best gedijt in een gunsteneconomie kunnen we daarbij missen als kiespijn. Ruimte voor zelfsturing en co-creatief handelen, daarentegen is broodnodig.

Niet iedereen kan altijd en overal samenwerken: er is een delicaat evenwicht tussen eigen verantwoordelijkheid en samenwerking. Kennisdelen is de sleutel. Dan groeit iedereen!